

Наставно-научно веће Природно-математичког факултета у Нишу, на основу члана 77. став 1. алинеја 10. Статута Природно-математичког факултета у Нишу, на седници одржаној дана 25.3.2026. године, доноси

ОДЛУКУ

о усвајању Правилника о теренској настави и теренским истраживањима у оквиру студијских програма на Департману за биологију и екологију и Департману за географију и туризам Природно-математичког факултета у Нишу

I

УСВАЈА СЕ Правилник о теренској настави и теренским истраживањима у оквиру студијских програма на Департману за биологију и екологију и Департману за географију и туризам Природно-математичког факултета у Нишу.

II

Правилник о теренској настави и теренским истраживањима у оквиру студијских програма на Департману за биологију и екологију и Департману за географију и туризам Природно-математичког факултета у Нишу саставни је део ове Одлуке.

III

Правилник о теренској настави и теренским истраживањима у оквиру студијских програма на Департману за биологију и екологију и Департману за географију и туризам Природно-математичког факултета у Нишу ступа на снагу даном доношења, а примењиваће се осмог дана од дана објављивања на огласној табли и интернет страници Факултета.

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У НИШУ

Број: 567/1-01

У Нишу: 25.3.2026.

Председник Наставно-научног већа

ДЕКАН

Проф. др Мића Станковић

На основу члана 77. став 1. тачке 10. Статута Природно-математичког факултета у Нишу, Универзитета у Нишу, а сагласно Одлукама о акредитацији студијских програма: ОАС Биологија (број: 612-00-00362/7/2020-03 од 30.9.2021. године), МАС Биологија (број: 612-00-00361/7/2020-03 од 30.9.2021. године), ДАС Биологија (број: 612-00-00359/4/2020-03 од 30.9.2021. године) и Одлукама о акредитацији студијских програма: ОАС Географија (број: 612-00-00358/7/2020-03 од 30.9.2021. године), МАС Географија (број: 612-00-00357/7/2020-03 од 28.6.2021. године), МАС Туризам (број: 612-00-00356/4/2020-03 од 15.6.2021. године) и Решењем о акредитацији студијског програма ДАС Геонауке (број: 612-00-00158/6/2024-03 од 8.10.2024. године) Наставно-научно веће на седници одржаној дана 25.3.2026. године доноси

ПРАВИЛНИК

о

теренској настави и теренским истраживањима у оквиру студијских програма на Департману за биологију и екологију и Департману за географију и туризам Природно-математичког факултета у Нишу

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређују се начин организације, (су)финансирања и извођења теренске наставе и теренских истраживања на Департману за биологију и екологију и Департману за географију и туризам Природно-математичког факултета у Нишу Универзитета у Нишу (у даљем тексту: Факултет).

Члан 2.

Теренска настава и теренска истраживања су саставни део основних, мастер и докторских академских студија на Факултету.

Теренска настава и теренска истраживања могу бити обавезни или изборни део наставе у складу са акредитованим студијским програмима и усвојеним годишњим планом рада надлежног департмана. Организација и спровођење теренске наставе и теренских истраживања на свим нивоима студија дефинисани су овим Правилником.

Члан 3.

Под теренском наставом подразумева се обавезно или изборно организовано учешће у облицима наставе који се реализују ван просторија Факултета.

Теренска настава може бити реализована кроз следеће активности:

- стручна, односно студијска путовања у трајању до осам дана са целодневним извођењем наставе;
- летње школе у трајању до две недеље са програмом целодневне наставе;
- измештена настава у трајању до највише два дана;
- теренске вежбе;
- допунски образовни програми у оквиру предмета у трајању од неколико сати дневно, који се изводе ван простора зграде Факултета.

Члан 4.

Теренско истраживање представља облик научноистраживачке делатности Факултета, који се остварује непосредним радом на терену уз активно учешће наставника, сарадника, истраживача и студената, у складу са утврђеним наставним и научноистраживачким циљевима.

Резултати теренских истраживања могу се укључити у дисеминацију кроз различите публикације, стручне или научноистраживачке радове наставника и студената, као и учешће на научним или стручним скуповима.

Ближи услови, специфични протоколи и начин извођења теренских истраживања у оквиру појединачних научних дисциплина уређују се посебним Правилником о теренском раду департмана.

Члан 5.

Теренска настава може се одржавати као једнодневна или вишедневна са целодневним извођењем наставе.

Вишедневна теренска настава може бити реализована и кроз више једнодневних излазака на терен, уколико су на тај начин задовољени циљеви и исходи учења у оквиру силабуса одговарајућих предмета студијског програма.

Члан 6.

Организатора и/или Комисију за организацију и извођење теренске наставе именује декан, на предлог Већа надлежног департмана.

На Департману за биологију и екологију за координацију и организацију теренске наставе задужен је организатор теренске наставе.

На Департману за географију и туризам за координацију и организацију теренске наставе задужена је Комисија за теренску наставу.

У складу са потребама конкретног департмана, за организацију теренске наставе може бити задужен организатор или Комисија за теренску наставу.

Организатор теренске наставе је лице из реда руководилаца или извођача теренске наставе задужено за координацију и организацију теренске наставе у сарадњи са руководиоцима теренске наставе, извођачима, управником надлежног департмана и члановима Већа департмана, као и са туристичком агенцијом уколико је она посредник у организацији наставе.

Руководилац теренске наставе је наставник (или више њих) ангажован у реализацији теренске наставе, одговоран за стручне елементе наставе и, заједно са организатором или Комисијом, за организационе елементе.

Извођач теренске наставе је свака особа која учествује у извођењу теренске наставе (наставници, асистенти, стручни сарадници) и одговорна је, заједно са руководиоцем теренске наставе, за реализацију наставе.

Комисију за теренску наставу именује декан на период од једне године, на предлог Већа надлежног департмана. Комисију чини три до пет чланова из реда наставника департмана.

II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

II.I Организациона питања

Члан 7.

С обзиром на специфичности студијских програма појединих департмана, теренска настава се изводи у складу са потребама наставног плана и програма департмана.

Вишедневна теренска настава по правилу се изводи у пролећном семестру текуће академске године. Термини одржавања утврђују се најкасније до друге седнице Већа департмана у семестру у коме се изводи теренска настава у текућој академској години.

Наставници и сарадници ангажовани на предметима „Теренска настава” у обавези су да Комисији, односно организатору теренске наставе доставе број студената уписаних на наведене предмете, као и маршруту теренске наставе, најкасније до завршетка семестра који предходи семестру у коме се изводи теренска настава.

Члан 8.

За седницу Већа департмана на којој се потврђују термини вишедневних теренских настава, руководиоци и/или Комисија за организацију и извођење теренске наставе, након консултација са организаторима, подносе предлог Плана и програма организације и спровођењу наставе који садржи: место и термин одржавања наставе, број студената уписаних на теренску наставу, имена свих извођача теренске наставе, план рада, финансијски план (трошкови превоза, смештаја, улазница и осталог).

План и програм организације и спровођењу теренске наставе усваја Веће надлежног департмана.

Члан 9.

Вишедневна теренска настава може бити организована за најмање 15 студената. Уколико је број студената између 6 и 14, теренска настава се организује кроз више једнодневних излазака на терен. Уколико је за теренску наставу у текућој академској години пријављено мање од пет (5) студената, наставници и сарадници предвиђени за извођење теренске наставе дужни су да ту групу придруже другој групи са којом ће заједнички бити изведена теренска настава. У наведеном случају садржаји теренске наставе не смеју се преклапати са претходно реализованим теренским наставама.

Руководилац теренске наставе дужан је да у року од 7 дана од службеног дефинисања термина о истом обавести студенте.

Руководилац теренске наставе најкасније месец дана пре почетка наставе одржава уводно информативно предавање на којем обавештава студенте о плану и програму теренске наставе, смештају и превозу, потребној теренској опреми, условима за успешно извођење и основним подацима везаним за исхрану.

Члан 10.

Након објављивања термина теренске наставе, студенти су дужни да потпишу Изјаву о одговорности. Овим документом студент потврђује да преузима пуну одговорност за своје понашање током извођења наставе и наводи евентуалне здравствене податке од значаја. Форма Изјаве утврђена је прилогом који чини саставни део овог Правилника.

Рок за предају потписаних изјава руководиоцу наставе је седам дана пре почетка терена, што представља неопходан услов за излазак на наставу. Ови документи се третирају као строго поверљиви. По завршетку академске године, руководилац је у обавези да изврши безбедно уништавање свих прикупљених изјава, поштујући законске оквире о заштити података.

II. II Финансијска питања

Члан 11.

Извођачи теренске наставе имају права која произилазе из важећих прописа за упућивање запослених на службени пут.

За извођаче теренске наставе по правилу се обезбеђују организовани превоз и смештај. Изузетно, извођач може користити сопствени превоз или алтернативни смештај у следећим случајевима:

- када на локацији не постоје капацитети за одвојен боравак наставног особља;
- када је због специфичности и транспорта лабораторијске опреме неопходно коришћење сопственог возила. У овим случајевима, коришћење сопственог превоза подлеже посебном одобрењу декана.

На Департману за географију и туризам смештај и превоз наставника и сарадника ангажованих на теренској настави обезбеђује туристичка агенција која организује путовање. Коришћење приватних аутомобила и алтернативног смештаја није дозвољено, осим у изузетним ситуацијама које претходно одобри декан.

Члан 12.

Сви извођачи теренске наставе имају право на накнаду за прековремени рад у износу до 26% од основице за сваки започети сат, и то максимално до 4 сата прековременог рада, односно до 12 сати укупног радног времена у току једног дана, једнаку за све извођаче и руководиоце.

У случају превременог повратка извођача или руководиоца са теренске наставе, накнада се обрачунава пропорционално броју дана проведених на терену.

Члан 13.

На Департману за географију и туризам, сви трошкови теренске наставе (смештај, организовани превоз, улазнице и др.) плаћају се авансно, према понуди агенције коју је Факултет изабрао за текућу академску годину. У случају да је понуђена цена изнад тржишног просека, Комисија за теренску наставу може захтевати прикупљање алтернативних понуда. За вишедневну наставу тада се спроводи поступак јавне

набавке (тендер) у складу са Законом, док се за једнодневну наставу прикупљају најмање три понуде, након чега се одабир врши према критеријуму најниже цене.

Студенти властитим средствима партиципирају у трошковима реализације теренске наставе. У зависности од финансијских могућности, Факултет може донети одлуку о суфинансирању дела ових трошкова, на предлог департмана.

Члан 14.

На Департману за биологију и екологију молбе руководица за (су)финансирање једнодневних теренских настава достављају се Већу департмана најкасније 15 дана након завршетка уписа у текући семестар.

Приликом подношења молбе, руководилац једнодневне теренске наставе доставља: податке о називу предмета у оквиру којег се теренска настава обавља, број студената, место и време одржавања наставе, образложење сврсисходности извођења у складу са исходима учења предмета, предвиђене трошкове и предлог о начину осигурања студената и запослених.

Остатак процедуре за једнодневне теренске наставе исти је као и у поступку молбе за суфинансирање вишедневне теренске наставе.

II. III Права и обавезе учесника теренске наставе и теренских истраживања

Члан 15.

Студенти су дужни да се на теренској настави понашају примерено и одговорно, у складу са Етичким кодексом Универзитета у Нишу и Статутом Факултета.

У случају непримереног понашања (нпр. опијања, изазивања нереда, наношења штете имовини, насилности и других ситуација које могу имати негативне последице по друге студенте, околину, имовину или углед Факултета), руководилац или извођач теренске наставе има право да студента искључи са теренске наставе. У том случају студент је дужан да се о сопственом трошку удаљи са теренске наставе, а сматра се да није испунио обавезе из теренске наставе.

Члан 16.

Студенти су обавезни да буду прописно опремљени за терен (одећа, обућа, заштита од сунца, вода и сл.), у складу са упутствима руководиоца теренске наставе.

Члан 17.

Сматра се да је студент успешно реализовао теренску наставу уколико је у њој активно учествовао и уредно извршавао све преузете обавезе. Уколико теренску наставу није успешно реализовао, студент је дужан да је поново похађа.

Руководилац теренске наставе може, у зависности од специфичности наставе, прописати додатне обавезе које се реализују након повратка са терена (нпр. колоквијум, семинарски рад, хербаријум, зоолошка збирка итд.) ради оцењивања успешности. Крајњи рок за реализацију задатка је последњи испитни рок у јесењем семестру текуће академске године.

Члан 18.

Студент који има хроничне здравствене потешкоће због којих не може учествовати у теренској настави покреће поступак прилагођавања наставе подношењем молбе уз пратећу медицинску документацију надлежном департману.

Уколико Веће департмана одобри прилагођавање, студенту се, у зависности од исхода теренске наставе и организационих могућности, одређује прихватљив начин извођења наставе.

Предлог о начину прилагођавања даје руководилац теренске наставе или Комисија за теренску наставу, а коначну одлуку доноси Веће департмана.

Уколико студент има потешкоће са савладавањем само појединих делова терена (нпр. високи успони, локалитети са алергеним биљкама), руководилац може на лицу места прилагодити наставу студенту.

Студент који има здравствене проблеме због којих није у могућности да учествује у теренској настави доставља релевантну здравствену документацију и потписан Захтев за одлагање теренске наставе (саставни део овог Правилника). О одлагању одлучује руководилац и/или Комисија за теренску наставу. Рок за предају захтева је 30 дана пре планиране реализације.

Члан 19.

Студент који није учествовао у теренској настави (због акутних здравствених проблема, личних разлога и сл.) мора теренску наставу уписати и реализовати у наредној академској години, према условима које одреди руководилац, односно Комисија за теренску наставу.

Уколико је реч о студенту треће године основних или друге године мастер студија, студент може поднети образложену и документовану молбу Департману за

биологију и екологију за одобравање индивидуалног задатка у складу са оптерећењем и исходима предмета.

Индивидуални задатак мора бити реализован најкасније до краја последњег испитног рока у текућој академској години. У супротном, студент поново уписује теренску наставу и не може завршити одговарајући ниво студија.

Члан 20.

На нивоу департмана, вишедневна теренска настава која није предвиђена студијским програмима може се организовати и спровести на предлог Већа департмана, уз одобрење декана.

Таква теренска настава (су)финансира се у складу са финансијским могућностима Факултета. Одлуку о висини суфинансирања доноси декан на предлог Већа департмана.

Члан 21.

Осигурање свих учесника теренске наставе у Републици Србији је обавезно и реализује се према важећим прописима који регулишу област осигурања и високог образовања.

Уколико се теренска настава изводи ван територије Републике Србије, а полиса не покрива уговорене ризике у иностранству, учесник теренске наставе може закључити путно-здравствено осигурање са осигуравајућом кућом по свом избору и о свом трошку.

III ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Овај Правилник ступа на снагу даном усвајања, а примењиваће се осмог дана од дана објављивања на интернет страници Природно-математичког факултета у Нишу.

Број: 567/2-01

У Нишу, 25.3.2026 године

Председник Наставно-научног већа

ДЕКАН

Проф. др Мића Станковић

ТЕРЕНСКА НАСТАВА

Природно-математички факултет у Нишу, Универзитет у Нишу

ИЗЈАВА СТУДЕНТА

1. Изјављујем да сам од руководица и/или Комсије који су задужени за извођење теренске наставе информисан о општим и специфичним сигурносним условима на терену на којем ће се изводити теренска настава. Све информације сам разумео и понашаћу се у складу са истим.
2. У тренутку потписивања ове изјаве не постоји ниједна околност због које не бих могао/ла ићи на теренску наставу. У случају промене тих околности, а пре поласка, обавезујем се да ћу о томе на време обавестити руководиоце и/или Комисију који су задужени за извођење теренске наставе.
3. Изјављујем да немам здравствених проблема који би могли да утичу на маршруту теренске наставе.
4. У случају било каквих здравствених проблема - акутних или оних који се могу десити на терену потребно је обавестити _____ на број телефона: _____.

У Нишу, _____

Име и презиме и потпис студента
